

Konsekvenser som besparingsbesluten i regeringsprogrammet medför för fondekonomin

Utifrån uppgifterna i tabellerna över ekonomiska beslut i bilaga B till regeringsprogrammet görs det besparingar på 734 miljoner euro i Sysselsättningsfondens utgifter. Ändringarna innebär ett tryck på den andel som Sysselsättningsfonden överför till Pensionsskyddscentralen. De planerade åtgärderna i regeringsprogrammet påverkar, utöver Sysselsättningsfonden, i mindre utsträckning även utgifterna för sjukförsäkringsfonden.

I regeringsprogrammet har regeringen förbundit sig till att stärka de offentliga finanserna med 6 miljarder euro på 2027 års nivå. I enlighet med de ekonomiska målen i regeringsprogrammet har regeringen förbundit sig till att de besparingar i fondernas utgifter som följer av regeringens åtgärder ska styras till fullt belopp till att stoppa skuldutvecklingen. För att uppnå detta mål krävs beslut om ytterligare åtgärder. Det finns flera sätt att uppnå målet, men de kräver noggrann fortsatt beredning.

Utgångspunkten är att de besparingar som uppstår när grunderna för fondernas förmånsutgifter ändras ska leda till att försäkringspremierna sjunker. Sysselsättningsfonden har föreslagit att försäkringsavgifterna sänks med 1,4 procentenheter för 2024. De direkta konsekvenser som regeringens åtgärder har för fondens utgifter uppskattas i en andel på cirka 0,2 procentenheter. I enlighet med regeringsprogrammet beaktar regeringen konsekvenserna av sina beslut redan i fråga om 2024.

Regeringen har beslutat att samma år som arbetslöshetsförsäkringspremien sänks med 0,2 procent genomföra en skatteskärpning som motsvarar denna sänkning i premien. Detta realiserar genom dimensioneringen av indexjusteringen av förvärvsinkomstbeskattningen. Eftersom det är möjligt att göra avdrag i beskattningen för arbetslöshetsförsäkringspremien, ökar skatteintäkterna, eftersom arbetslöshetsförsäkringspremien sänks. Regeringen beaktar den ökning av skatteintäkterna som uppstår på grund av avdragsgillheten i skattelösningen för tillväxt. Avsikten är att skattelösningen ska genomföras på ett sätt vars konsekvenser för inkomstfördelningen motsvarar arbetslöshetsförsäkringspremien.

De åtgärder som regeringen har planerat 2025 förväntas ha mycket större effekt än största delen av de åtgärder som träder i kraft 2024.

För att kartlägga ytterligare åtgärder inrättas en trepartsarbetsgrupp som har i uppgift att beskriva mekanismerna bakom dessa finansiella kopplingar och utreda olika alternativ för att uppnå regeringens mål. Arbetsgruppen beaktar i sin helhetslösning avgörandet i fråga om att arbetslöshetsförsäkringspremien sänks med 0,2 procent år 2024. Arbetsmarknadsparternas roll i arbetsgruppen är att bidra med sin sakkunskap om systemen för finansiering av förmåner. Vid förhandlingarna om planen för de

offentliga finanserna våren 2024 fattar regeringen de beslut som är nödvändiga för att de besparingar som görs inom fondekonomin ska kunna styras till att stoppa skuldsättningen för att uppnå regeringsprogrammets mål.

Statsrådets gemensamma personalpool

För att underlätta genomförandet av regeringsprogrammet görs en för statsrådet gemensam och noggrant avgränsad reservation för ett omkostnadsanslag och en modell skapas för att omfördela personalresurser snabbt, effektivt och flexibelt. Genomförandet inleds 2024. För de gemensamma resurserna bereds en verksamhetsmodell för den kompletterande budgetpropositionen för 2024 och anslagsöverföringar på sammanlagt 5 miljoner euro från ministeriernas omkostnader till statsrådets kanslis omkostnader.

Justering av vissa skrivningar i regeringsprogrammet

Regeringen beslutade i budgetförhandlingarna att social- och hälsovårdsministeriet bereder ett nytt sparförslag inför ramförhandlingarna i stället för sänkningen av engångsersättningen och nedskärningen i föräldrapenningen.

Tilläggsåtgärder som bereds för att stärka de offentliga finanserna

I syfte att trygga välfärdssamhället har regeringen förbundit sig att genomföra regeringsprogrammets åtgärder på sex miljarder euro som ska stärka de offentliga finanserna. Regeringen har som mål att bromsa skuldkvotens utveckling. Regeringen anser att de åtgärder för tillväxt och besparingar som ingår i regeringsprogrammet är viktiga för att målet ska kunna nås.

Läget för de offentliga finanserna är oroväckande enligt de senaste prognoserna. Enligt den uppdaterade ekonomiska prognosen kommer Finland att ligga uppskattningsvis 0,4 procentenheter efter det underskottsmål på 1 procent av BNP som nämns i regeringsprogrammet efter att anpassningsåtgärderna på 6 miljarder har genomförts.

Finanspolitiska ministerutskottet följer regelbundet hur regeringsprogrammets finanspolitiska mål har uppnåtts. Finansministeriet förbereder sig på olika ekonomiska scenarier. Till stöd för denna beredskap inleder finansministeriet en regelbunden process för kartläggning av utgifterna och strukturen. Regeringen kommer att bedöma läget för de offentliga finanserna och besluta om eventuella ytterligare åtgärder som behövs vid sin halvtidsöversyn.

Åtgärder vid budgetförhandlingarna för att påskynda bostadsbyggandet

I sitt program drog regeringen upp riktlinjer för bostadspolitiska åtgärder för att bland annat förbättra kostnadseffektiviteten hos de bostadspolitiska verktygen, främja tillgången till bostäder på marknadsvillkor, göra besparingar i de offentliga finanserna, tidsmässigt anpassa den statsunderstödda bostadsproduktionen på ett mer kontracykliskt sätt än tidigare samt öka andelen objekt med kortfristigt räntestöd i produktionen av ARA-bostäder. I riktlinjerna för budgetförhandlingarna stöder sig regeringen på dessa principer samt på arbetet i den arbetsgrupp som tillsatts av

finansministeriet och miljöministeriet och som under ledning av Lauri Kajanoja har utrett konjunkturen inom bostadsbyggandet och därmed relaterade åtgärder.

Snabbverkande åtgärder:

1. Den besparing som görs i investeringsunderstödet för grupper med särskilda behov för 2024 minskas med 20 miljoner euro så att nivån på investeringsunderstödet år 2024 uppgår till 63 miljoner euro. Besparingen genomförs fullt ut från och med ingången av 2025 enligt den nivå som anges i regeringsprogrammet. Genom åtgärden påskyndas byggandet av objekt för grupper med särskilda behov (bostäder för bl.a. studerande, äldre, personer med funktionsnedsättning och bostadslösa).
2. I dispositionsplanen för fullmakten att bevilja räntestödslån för statsunderstödd bostadsproduktion 2024 slås fullmakterna för långfristigt och kortfristigt räntestöd samman så att räntestödslån kan beviljas flexibla enligt efterfrågan. Villkoren för det kortfristiga räntestödet utvecklas inom ramen för EU:s regler om statligt stöd i syfte att öka antalet beslut om att inleda stödförfarandet under 2024.
3. Föresatsen i regeringsprogrammet om att avsluta det statliga stödet till nya bostadsrättsobjekt genomförs först från och med 2025. Ansökningar om räntestödslån för bostadsrättsobjekt tas inte längre emot efter den 31 december 2023. ARA kan fatta beslut om lån till ASO-bostäder om fullmakten att bevilja räntestödslån gäller fram till den 31 december 2024.
4. Besluten om att inleda projekt för ARA-objekt påskyndas på ett kontracykliskt och effektivt sätt. Behandlingsprocesserna vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet förbättras för att säkerställa en smidig, förutsägbar och likvärdig behandling. Detta får dock inte försvaga riskanalysen i fråga om statens ansvar eller öka risktagandet.
5. Maximibeloppet för BSP-räntestödslån höjs enligt en snabb tidsplan för att göra det lättare att köpa en första bostad. Fastställandet av höjningens storlek bereds separat.
6. Drastiska förändringar i det regionala behovet av strukturomvandlingsstöd och offentlig arbetskrafts- och företagsservice åtgärdas vid behov.
7. Byggandet av infrastruktur för rena bränslen inom transportsektorn påskyndas. Investeringsstödet till husbolag och arbetsplatser för att installera laddningsstationer kompletteras för att svara på efterfrågan som redan överskridit anslagen för i år. Byggandet av tunga trafikens högkapacitetsstationer för laddning och tankning av el, biogas och väte inleds inom ramen för stödprogrammet för energiinvesteringar. Åtgärderna finansieras med den andel av regeringens investeringspaket som reserverats för spetsprojekt för ren energi.

Dessutom vidtas följande åtgärder till stöd för byggande på medellång sikt:

1. Den uppdatering av avtalen om markanvändning, boende och trafik (MBT) som inleddes i september ska genomföras snabbt. Städerna uppmuntras att påskynda byggandet genom egna åtgärder bland annat genom att utveckla reglering som ökar kostnaderna. I enlighet med regeringsprogrammet säkerställs det att MBT-avtalen inte innehåller element som utgör hinder för ett ökat utbud eller konkurrens. Genom MBT-

avtalen främjas tillräckligt ambitiösa mål för bostadsplanläggningen och trafikinvesteringar som stöder bostadsbyggandet.

2. Det trafikinvesteringsprogram som man enats om vid regeringsförhandlingarna ska genomföras så snabbt som möjligt med beaktande av en förnuftig periodisering av kapitalinkomstposterna, bland annat för att stärka sysselsättningen inom infrastrukturbyggandet.
3. Omställningsinvesteringar i ren energi påskyndas genom regeringsprogramåtgärder som gör miljötillståndsprocessen smidigare. Omställningsinvesteringarna i ren energi kommer sammanlagt att uppgå till över 140 miljarder euro under en tidsperiod på cirka tio år. Investeringarna kommer att upprätthålla sysselsättningen inom byggandet.
4. En regeringsprogramenlig reform av lagen som gäller områdesanvändning ska inledas snabbt. Genom reformen främjas bland annat en smidig planläggning, tillräcklig bostadsproduktion och Finlands attraktionskraft som investeringsobjekt. Bygglagen korrigeras i enlighet med regeringsprogrammet så att bland annat den administrativa bördan och byråkratin minskar. I lagen fastställs en garanti för behandlingstiden för bygglov. Genom dessa reformer strävar man efter att påskynda byggandet och minska de merkostnader för byggande som följer av reglering och långa processer.
5. Forsknings- och utvecklingsverksamhet inom byggbranschen främjas i syfte att utveckla nya innovationer och produktivitet.
6. Lagstiftningen om statsborgen för bostadsaktiebolags ombyggnadslån revideras, dock så att statens risker inte ökar avsevärt.
7. I enlighet med regeringsprogrammet utreds möjligheten att slopa eller sänka överlåtelseskatten på bostadsköp på ett sätt som är neutralt med tanke på den offentliga ekonomin.

I fråga om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter utreds om dess stödåtgärder lämpar sig för att stödja de uppsagda från byggföretag.

FPA-ersättningar

För att förbättra FPA-ersättningarna reserveras i enlighet med regeringsprogrammet 335 miljoner euro som en del av investeringshelheten under valperioden. I sin helhet uppgår utvecklingen av FPA-ersättningarna till cirka 500 miljoner euro.

Flyg till landskapen

Regeringen utvecklar flygtrafiken inom Finland i första hand på marknadsvillkor samtidigt som flygförbindelser som är viktiga med tanke på försörjningsberedskapen, exportindustrin och turismen tryggas. Regeringen tryggar regionala flyg till landskapen genom köpta trafik tjänster fram till utgången av mars 2026. Köptjänsttrafik fortsätter med flygförbindelser på följande flygplatser: Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Kemi-Torneå, Karleby-Jakobstad. I samband med en eventuell ny konkurrensutsättning reserverar staten finansiering enligt Nyslottsmodellen för ordnande av flygtrafik i Björneborg 2025.

För helheten reserverar regeringen 38 miljoner euro för hela perioden.

Närmare detaljer om ordnandet av trafiken avgörs vid den fortsatta beredningen hos behöriga myndigheter. Modellen för ordnande av trafik med köpta tjänster innehåller inga sådana omständigheter som de facto skulle leda till att flygtrafiken i dess nuvarande form upphör.

Fullt statligt stödd köptjänsttrafik för regionala flyg till landskapen upphör våren 2026. Vid fortsatta förhandlingar söker man en avtalsmodell som behandlar städerna lika. I fråga om flygtrafiken inom Finland ser regeringen vid halvtidsöversynen våren 2025 över städernas tillgänglighet med beaktande av jämlikhet.